

на оно спољашње и који *разиграва осете* држећи се једностраних принципа. Такозвани *добар укус* се према Хегеловом мишљењу „боји свих дубљих утисака“, и *ћути* тамо где *до речи долази сама ствар*, па права тема естетике и филозофије уметности и није укус, као нешто појединачно, већ, сматра Кант, стваралаштво, око чега се у Хегеловој филозофији заправо и ради!

Хегел истиче *ограничени домет како естетског, тако и естетичког појма укуса*, које је фокусирано на појавно, пуко чулно и површинско, а никад на стваралачки чин уметничког произвођења. Због тога Хегел, за разлику од Канта, нема намеру да у средиште властите естетичке концепције уведе тематизацију укуса.

У ранијим разматрањима напоменута је Хегелова опаска везана за однос између естетског и филозофског, којом он подсећа да за Канта естетска идеја не може досегнути до знања. Смисао његовог прекида са Кантовом естетичком позицијом тиче се управо Кантовог става да *нема и не може бити науке о лепом*, јер Хегел наводи да је естетика итекако могућа и то управо као филозофија чији је предмет *лепа уметност!*

Без обзира на етимологију речи *естетика*, која код Баумгартена и Канта упућује пре свега на науку о чулности, за Хегела она постаје *филозофијом лепог*, не односећи се више на укус и субјективно просуђивање, већ на духовну идеју, која постоји у конкретним, стварним и историјским уметничким делима.

Хегел, ипак, одаје Канту признаје због тога што је први пут уметност посматрао са гледишта филозофије, односно, што је утемељио знанствени приступ естетици, иако ни сам није веровао у такву могућност. Разумљиво је због чега Хегелова естетика има сасвим другачију структуру и функцију у односу на подручје које јој је опрезно наменио Кант, јер се са субјективних феномена укуса, опажања и просуђивања код Хегела фокус пребацује пре свега на уметност као духовно достигнуће. Уз то, Хегел критикује и Кантово разумевање *подражавања* - и то у смислу у којем Кант тврди да уметност треба да подражава природну лепоту, наглашавајући да је радост коју изазива вештина подражавања увек ограничена, јер се човеку „више пристоји да ужива у ономе што производи он из сама себе“.

Из подражавања никада не могу настати права уметничка дела, већ само *техничка и вештачка дела*, додаје Хегел, описујући Кантово схватање уметности као